

สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา
เลขที่ ๘๒๙
วันที่ ๒๕ ส.ค. ๒๕๖๕
เวลา ๑๑/๖ น.

ที่ นร ๐๕๐๓/๒๑๔๔

สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี
ทำเนียบรัฐบาล กทม. ๑๐๓๐๐

๒๕ มกราคม ๒๕๖๕

เรื่อง ผลการพิจารณารายงานการพิจารณาศึกษา เรื่อง แนวทางส่งเสริมการบริหารจัดการน้ำและเศรษฐกิจชุมชน เพื่อลดความเหลื่อมล้ำในพื้นที่นอกเขตชลประทาน ของคณะกรรมการธิการการแก้ปัญหาความยากจน และลดความเหลื่อมล้ำ วุฒิสภา

เรียน เลขาธิการวุฒิสภา

อ้างอิง หนังสือสำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา ที่ สว ๐๐๐๗/๔๐๗๘ ลงวันที่ ๒๘ กันยายน ๒๕๖๓

สิ่งที่ส่งมาด้วย สำเนาหนังสือกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ด่วนที่สุด ที่ กษ ๐๓๐๓/๓๘๓๗ ลงวันที่ ๒๕ ตุลาคม ๒๕๖๔ และเอกสารประกอบ

ตามที่ได้ส่งรายงานการพิจารณาศึกษา เรื่อง แนวทางส่งเสริมการบริหารจัดการน้ำ และเศรษฐกิจชุมชนเพื่อลดความเหลื่อมล้ำในพื้นที่นอกเขตชลประทาน ของคณะกรรมการธิการการแก้ปัญหา ความยากจนและลดความเหลื่อมล้ำ วุฒิสภา ไปเพื่อดำเนินการ นั้น

กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ได้เสนอผลการพิจารณาเรื่องดังกล่าวมาเพื่อดำเนินการ ความละเอียดปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย

คณะรัฐมนตรีได้มีมติเมื่อวันที่ ๒๕ มกราคม ๒๕๖๕ รับทราบผลการพิจารณารายงาน การพิจารณาศึกษา เรื่อง แนวทางส่งเสริมการบริหารจัดการน้ำและเศรษฐกิจชุมชนเพื่อลดความเหลื่อมล้ำในพื้นที่นอก เขตชลประทาน ของคณะกรรมการธิการการแก้ปัญหาความยากจนและลดความเหลื่อมล้ำ วุฒิสภา ตามที่กระทรวง เกษตรและสหกรณ์เสนอ และแจ้งให้สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภาทราบต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ ทั้งนี้ ได้แจ้งให้กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ส่งผลการพิจารณา ในเรื่องนี้ให้สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภาโดยตรงต่อไปแล้ว

ขอแสดงความนับถือ

(นางณัฐฎารี อนันตศิลป์)

เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

สำนักงานพรรคเพื่อไทย
รับที่ ๒๕/๒๕๖๕
วันที่ ๒๕ / ส.ค. / ๒๕๖๕
เวลา ๑๒.๕๖ น.

กลุ่มงานบริหารทั่วไป
รับที่ ๑๖ / ๖๖ วันที่ ๒๕ / ส.ค. / ๖๕
เวลา ๑๒.๑๔ ที่ พง.
ดำเนินการประชุม

กองนิติธรรม

โทร. ๐ ๒๒๘๐ ๙๐๐๐ ต่อ ๑๓๖๒ (กรุงเทพฯ)

โทรสาร ๐ ๒๒๘๐ ๙๐๕๘

ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ : saraban@soc.go.th

ด่วนที่สุด

ที่ กษ ๐๓๖๓/ ๓๕๓๓

กระทรวงเกษตรและสหกรณ์

ถนนราชดำเนินนอก กทม. ๑๐๒๐๐

๒๕ ตุลาคม ๒๕๖๔

เรื่อง ผลการพิจารณารายงานการพิจารณาศึกษา เรื่อง แนวทางส่งเสริมการบริหารจัดการน้ำและเศรษฐกิจชุมชน เพื่อลดความเหลื่อมล้ำในพื้นที่นอกเขตชลประทาน ของคณะกรรมการการแก้ปัญหาความยากจน และลดความเหลื่อมล้ำ วุฒิสภา

เรียน เลขาธิการคณะกรรมการรัฐมนตรี

อ้างถึง หนังสือสำนักเลขาธิการคณะกรรมการรัฐมนตรี ที่ นร ๐๕๐๓/๓๒๗๕๕ ลงวันที่ ๑๙ ตุลาคม ๒๕๖๓

สิ่งที่ส่งมาด้วย หนังสือรองนายกรัฐมนตรีเห็นชอบให้เสนอคณะกรรมการรัฐมนตรี

ตามหนังสือที่อ้างถึง สำนักเลขาธิการคณะกรรมการรัฐมนตรีได้ขอให้กระทรวงเกษตรและสหกรณ์พิจารณาดำเนินการตามคำสั่งรองนายกรัฐมนตรี (นายจรินทร์ ลักษณวิศิษฏ์) สั่งการและปฏิบัติราชการแทนนายกรัฐมนตรี ที่มอบหมายให้กระทรวงเกษตรและสหกรณ์เป็นหน่วยงานหลักรับรายงานการพิจารณาศึกษา เรื่อง แนวทางส่งเสริมการบริหารจัดการน้ำและเศรษฐกิจชุมชน เพื่อลดความเหลื่อมล้ำในพื้นที่นอกเขตชลประทาน ของคณะกรรมการการแก้ปัญหาความยากจนและลดความเหลื่อมล้ำ วุฒิสภา พร้อมข้อเสนอแนะของคณะกรรมการการแก้ปัญหาความยากจนและลดความเหลื่อมล้ำ วุฒิสภา ไปพิจารณาร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อพิจารณาศึกษาแนวทางและความเหมาะสมของรายงานพร้อมข้อเสนอแนะดังกล่าว และสรุปผลการพิจารณาหรือผลการดำเนินการเกี่ยวกับเรื่องดังกล่าวในภาพรวม แล้วส่งให้สำนักเลขาธิการคณะกรรมการรัฐมนตรี เพื่อนำเสนอคณะกรรมการรัฐมนตรีต่อไป ความละเอียดแจ้งแล้ว นั้น

กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ขอเรียนว่า

๑. รายงานการพิจารณาศึกษา เรื่อง แนวทางส่งเสริมการบริหารจัดการน้ำและเศรษฐกิจชุมชน เพื่อลดความเหลื่อมล้ำในพื้นที่นอกเขตชลประทาน ของคณะกรรมการการแก้ปัญหาความยากจน และลดความเหลื่อมล้ำ วุฒิสภา ได้สรุปการแก้ไขปัญหาความเหลื่อมล้ำในพื้นที่เกษตรนอกเขตชลประทาน โดยที่หน่วยงานที่เกี่ยวข้องจำเป็นต้องดำเนินการ ดังนี้

๑.๑ สร้างความเข้มแข็ง ให้กับชุมชนหรือท้องถิ่น เพิ่มศักยภาพและทักษะด้วยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี เพื่อให้ชุมชนมีเครื่องมือและข้อมูลในการวิเคราะห์ให้เข้าใจปัญหาของพื้นที่ตน - เข้าใจ

๑.๒ สร้างความเข้าใจ เรื่องต้นทุนน้ำ และการใช้อย่างสมดุล - เข้าถึง

๑.๓ สร้างกฎกติกา ของชุมชนในการอนุรักษ์ พัฒนา และมีโครงสร้างองค์การบริหารจัดการน้ำระดับชุมชนหรือระดับตำบล ประกอบด้วยการจัดตั้งคณะกรรมการน้ำหมู่บ้านหรือชุมชน สร้างกลไกประสานการทำงานกับองค์การบริหารส่วนตำบลและเทศบาลและเครือข่ายหน่วยงานสนับสนุนและอำนวยความสะดวกเป็นการบริหารจัดการจากล่างขึ้นบนเชื่อมโยงกับภาคส่วนต่าง ๆ เพื่อให้ชุมชนสามารถบริหารโครงสร้างขนาดเล็กที่ดูแลตัวเองพึ่งตนเอง - พัฒนา

๑.๔ สร้างความเป็นเจ้าของ ...

๑.๔ สร้างความเป็นเจ้าของ คือ เน้นให้ชุมชนเป็นเจ้าของน้ำ มีส่วนร่วมบริหารจัดการน้ำ มากกว่าการเป็นผู้ใช้น้ำ และมีระบบพี่เลี้ยงที่ช่วยให้คำแนะนำเข้าถึงข้อมูลข่าวสาร ความรู้โอกาส สามารถพัฒนาทักษะด้านการจัดการทรัพยากรน้ำชุมชนด้วยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี

๑.๕ สร้างระบบการจัดการน้ำชุมชน ที่เหมาะสมกับภูมิสังคม ตามแนวพระราชดำริ บริหารจัดการน้ำ ดิน ป่า และพลังงานอย่างบูรณาการ เพื่อเพิ่มความมั่นคงด้านน้ำ ทั้งน้ำอุปโภคบริโภค และน้ำสำหรับทำเกษตร เพิ่มพื้นที่ป่าด้วยวนเกษตร เกิดผลผลิต สร้างรายได้จากผลิตผลแบบผสมผสาน รวมทั้งบริหารจัดการความเสี่ยง (Risk Management) ปรับตัวได้กับสภาพอากาศผันแปรก็จะช่วยบรรเทาผลกระทบจากสภาวะฝนแล้ง ฝนตกหนัก และภาวะราคาผลิตผลทางการเกษตรผันผวน

๒. กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ได้ดำเนินการตามยุทธศาสตร์การเกษตรและสหกรณ์ ระยะ ๒๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๐ -๒๕๗๙) มีวิสัยทัศน์ คือ “เกษตรกรรมมั่นคง ภาคการเกษตรมั่งคั่ง ทรัพยากรการเกษตรยั่งยืน” โดยเฉพาะในส่วนของยุทธศาสตร์ที่ ๔ การบริหารจัดการทรัพยากรการเกษตร และสิ่งแวดล้อมอย่างสมดุลและยั่งยืน ที่ส่งเสริมการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ มีหน่วยงานรับผิดชอบ ได้แก่ กรมพัฒนาที่ดิน สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม และกรมชลประทาน ซึ่งได้พิจารณารายงาน การพิจารณาศึกษา เรื่อง แนวทางส่งเสริมการบริหารจัดการน้ำและเศรษฐกิจชุมชน เพื่อลดความเหลื่อมล้ำ ในพื้นที่นอกเขตชลประทาน ของคณะกรรมการการแก้ปัญหาความยากจนและลดความเหลื่อมล้ำ วุฒิสภาแล้ว เห็นด้วยในหลักการของรายงานการพิจารณาศึกษาดังกล่าว โดยมีข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะ ดังนี้

๒.๑ การดำเนินการพัฒนาแหล่งน้ำของหน่วยงานในสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ โดยที่กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ได้มีการดำเนินการเพื่อสร้างความมั่นคงด้านน้ำสำหรับทำการเกษตร สรุปได้ ดังนี้

๒.๑.๑ สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ได้จัดทำบันทึกข้อตกลงความร่วมมือ (MOU) ในการพิจารณาโครงสร้างพื้นฐานในเขตปฏิรูปที่ดิน โดยในส่วนของพัฒนาแหล่งน้ำ ประกอบด้วย ๕ หน่วยงานหลัก ได้แก่ กรมชลประทาน กรมทรัพยากรน้ำ กรมพัฒนาที่ดิน กรมทรัพยากรน้ำบาดาล และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยร่วมบูรณาการพัฒนาพื้นที่ในเขตปฏิรูปที่ดินเพื่อเพิ่มพื้นที่ชลประทาน ช่วยลดความเหลื่อมล้ำและเพิ่มรายได้เศรษฐกิจของชุมชน แต่เนื่องจากปัจจุบันสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมได้ดำเนินการจัดที่ดินให้แก่เกษตรกรแล้วประมาณ ๓๖.๓ ล้านไร่ ครอบคลุม ๗๒ จังหวัด ๗๒๔ อำเภอ ๓,๖๕๖ ตำบล โดยมีพื้นที่เพียง ๓.๕ ล้านไร่ (ประมาณร้อยละ ๑๐) อยู่ในเขตชลประทาน ส่วนที่เหลือประมาณ ๓๒.๘ ล้านไร่ (ร้อยละ ๙๐)อยู่นอกเขตชลประทานต้องอาศัยน้ำฝนเพื่อทำการเกษตร ส่งผลทำให้อัตราผลผลิตอยู่ในเกณฑ์ต่ำรายได้ไม่เพียงพอต่อการดำรงชีพ

๒.๑.๒ กรมพัฒนาที่ดิน ได้ดำเนินโครงการเพื่อพัฒนาแหล่งน้ำ ได้แก่ (๑) โครงการพัฒนาแหล่งน้ำเพื่อการอนุรักษ์ดินและน้ำ ดำเนินการตั้งแต่ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๒๔ - ๒๕๖๒ จำนวน ๘,๙๖๕ บ่อ พื้นที่รับประโยชน์ ๑,๙๙๓,๓๗๓ ไร่ คริวเรือนได้รับประโยชน์ ๓,๒๒๒,๗๑๖ คริวเรือน (๒) โครงการพัฒนาแหล่งน้ำชุมชน ดำเนินการตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๕๕-๒๕๖๒ จำนวน ๖๔ แห่ง พื้นที่รับประโยชน์ ๔๐,๒๐๖ ไร่ คริวเรือนได้รับประโยชน์ ๑๐,๓๙๔ คริวเรือน แต่เนื่องจากการถ่ายโอนภารกิจด้านแหล่งน้ำ

ตามแผนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ส่งผลให้กรมพัฒนาที่ดินไม่สามารถดำเนินงาน ทั้ง ๒ โครงการข้างต้นได้อีกต่อไป กรมพัฒนาที่ดินจึงได้มุ่งให้ความสำคัญกับการซ่อมแซมแหล่งน้ำที่ยังไม่ได้รับการถ่ายโอนไปยังองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อให้มีความพร้อมสำหรับการถ่ายโอน โดยมีการหารือ และประสานงานกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ให้รับทราบการดำเนินงาน และเตรียมความพร้อมสำหรับการถ่ายโอนเพื่อการบริหารจัดการและดูแลรักษาต่อไป (๓) โครงการแหล่งน้ำในไร่นานอกเขตชลประทาน ดำเนินการ ตั้งแต่ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๔๘- ปัจจุบัน โดยเป็นการขุดสระน้ำขนาด ๑,๒๖๐ ลูกบาศก์เมตร ในพื้นที่เกษตรกรรมเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการใช้น้ำในช่วงฝนทิ้งช่วง โดยได้ดำเนินการมากกว่า ๖๑๓,๒๒๐ บ่อ พื้นที่รับประโยชน์ ๑,๒๒๖,๔๔๐ ไร่ คริวเรือนได้รับประโยชน์ ๖๑๓,๒๒๐ คริวเรือน โครงการดังกล่าว เป็นโครงการที่เกษตรกรร่วมสมทบค่าใช้จ่ายในการขุดสระน้ำบ่อละ ๒,๕๐๐ บาท ซึ่งเป็นการมีส่วนร่วม ในลักษณะ Cost Sharing ที่สอดคล้องกับการสร้างความเป็นเจ้าของสระน้ำมากกว่าผู้ใช้น้ำ และ (๔) โครงการ ๑ ตำบล ๑ กลุ่มเกษตรกรทฤษฎีใหม่ ดำเนินการในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ โดยเป็นการขุดสระเก็บน้ำ ที่ปริมาตรสอดคล้องกับการใช้น้ำและกิจกรรมการผลิตในพื้นที่ของเกษตรกร จำนวน ๒๙,๕๒๒ บ่อ ซึ่งหลังจาก การขุดสระน้ำแล้ว จะมีการดำเนินงานร่วมกับหน่วยงานต่าง ๆ ในกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการใช้น้ำโดยสอดคล้องกับแนวทางการใช้ระบบการจัดการน้ำที่เหมาะสมกับ สภาพพื้นที่เพื่อสร้างการผลิตแบบผสมผสาน และปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงของสภาพภูมิอากาศ

๒.๑.๓ กรมชลประทานมีภารกิจสำคัญในการมุ่งมั่นพัฒนาคุณภาพการให้บริการ ด้านความมั่นคงของน้ำ เพื่อการอุปโภค บริโภค การเกษตรกรรม และการรักษาระบบนิเวศ โดยได้มีแผน การพัฒนาแหล่งน้ำและเพิ่มพื้นที่ชลประทาน การบริหารจัดการน้ำอย่างบูรณาการ รวมถึงการป้องกันและบรรเทา ปัญหากภัยอันเกิดจากน้ำ ตามยุทธศาสตร์กรมชลประทาน ๒๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๑ – ๒๕๘๐) โดยมีเป้าหมาย ในการเพิ่มปริมาณน้ำเก็บกักทั้งสิ้น ๑๓,๒๔๓ ล้านลูกบาศก์เมตร และเพิ่มพื้นที่ชลประทาน ๑๗.๙๕ ล้านไร่ ให้ได้ในปี พ.ศ. ๒๕๘๐ ซึ่งสอดคล้องกับนโยบายรัฐบาล ยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๘๐) แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒ แผนแม่บทการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ ๒๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๘๐) และยุทธศาสตร์การเกษตรและสหกรณ์ ระยะ ๒๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๗๙) แต่เนื่องจากกรมชลประทานประสบปัญหาในการพัฒนาแหล่งน้ำ โดยเฉพาะด้านกฎหมายและการจัดหาที่ดิน จึงทำให้เกิดความล่าช้าและไม่ทั่วถึง ส่งผลให้หลายพื้นที่ยังคงขาดแคลนน้ำ

๒.๒ การจัดสรรงบประมาณ ขอให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องพิจารณาจัดสรรงบประมาณ สำหรับการเข้าร่วมประสานงานและสนับสนุนข้อมูลประกอบการดำเนินงานของชุมชน รวมทั้งขอให้หน่วยงาน ที่เกี่ยวข้องพิจารณาเพิ่มสัดส่วนงบประมาณสำหรับบริหารจัดการน้ำเพื่อกระจายการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน ทางด้านแหล่งน้ำให้กับชุมชน โดยมีการนำเสนอแผนงานผ่านการพิจารณาของคณะกรรมการลุ่มน้ำ เพื่อให้มีความสอดคล้องกับการพัฒนาแหล่งน้ำ และการบริหารจัดการน้ำในภาพรวม

๒.๓ ขอให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องพิจารณาจัดทำคู่มือด้านการบริหารทรัพยากรน้ำ การพัฒนาแหล่งน้ำที่เหมาะสมกับบริบทของพื้นที่สภาพภูมิประเทศต่าง ๆ สำหรับใช้เป็นแนวทาง ในการถ่ายทอด/ขยายผลองค์ความรู้สู่ชุมชนที่อยู่นอกเขตพื้นที่ชลประทาน

จึงเรียนมาเพื่อโปรดนำกราบเรียนนายกรัฐมนตรีเพื่อเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณาต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายเฉลิมชัย ศรีอ่อน)

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

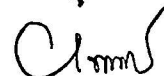
กรมชลประทาน

โทร. ๐ ๒๒๔๓ ๐๗๗๒

โทรสาร ๐ ๒๒๔๓ ๐๙๖๔

ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ cplo_rid@rid.go.th

สำเนาถูกต้อง

(นางสาว อภัสร์สา พิณเรีชม)

นักวิจัยอาวุโสฝ่ายวางแผนทำนุบำรุง

ด่วนที่สุด

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ สำนักงานรองนายกรัฐมนตรี (นายจรินทร์ ลักษณวิศิษฏ์) โทร. ๐ ๒๒๘๘ ๔๐๔๐

ที่ นร ๐๔๐๓ (กร ๔) / ๑๒๙๕๕ วันที่ ๒๐ ตุลาคม ๒๕๖๔

เรื่อง ผลการพิจารณารายงานการพิจารณาศึกษา เรื่อง แนวทางส่งเสริมการบริหารจัดการน้ำและเศรษฐกิจชุมชน เพื่อลดความเหลื่อมล้ำในพื้นที่นอกเขตชลประทาน ของคณะกรรมการการแก้ปัญหาความยากจน และลดความเหลื่อมล้ำ วุฒิสภา

เรียน เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

ด้วยกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ได้เสนอเรื่อง ผลการพิจารณารายงานการพิจารณาศึกษา เรื่อง แนวทางส่งเสริมการบริหารจัดการน้ำและเศรษฐกิจชุมชน เพื่อลดความเหลื่อมล้ำในพื้นที่นอกเขตชลประทาน ของคณะกรรมการการแก้ปัญหาความยากจนและลดความเหลื่อมล้ำ วุฒิสภา ซึ่งได้พิจารณาแล้วเห็นควร นำเรื่องดังกล่าวเสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดนำกราบเรียนนายกรัฐมนตรีเพื่อเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณาต่อไป

(นายจรินทร์ ลักษณวิศิษฏ์)
รองนายกรัฐมนตรี

สำเนาถูกต้อง

(นางสาวธัญญา สันติสุข)

หน้าอภิธานะนี้ให้วางและแทนที่หาญการ